

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Lingva Avrea Christianorvm

Ruben, Leonhard

Padibornae, 1606

Capvt 60. Centum septendecim egregiæ qualitates in labijs, lingua, ore, sermone, & verbo bonorum imitatione digna, ordine Alphabetico insertæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56433)

V.

1. Vana verba, de quibus Psal. 11. 3. *Vana locuti sunt unusquisq; ad proximum suum: Labia dolosa, in corde & corde locuti sunt.*

2. Venenum aspidum sub labijs malorum. Psalm. 13. 3. † 139. 4. Rom. 3. 13.

3. Ventosa verba, de quibus quærit Iob num habitura sint finem. Iob. 16. 3.

4. Viperae lingua, quæ occidit diuitem. Iob. 20. 16. 4. *Caput aspidum suget, & occidet eum lingua vipera.*

CAPVT LX.

Centum septendecim egregiæ qualitates, in labijs, lingua, ore, sermone & verbo bonorum imitatione digna, ordine Alphabetico insertæ.

A.

1. Aaronis labia, quibus dedit gloriam Deo, iuxta Eccli. 50. 22. *Manus suas extulit in omnem congregationem filiorum Israël, dare glo-*

L 3

riam

riam Deo à labijs suis, & in nomine ipsius gloriari.

2. Aedificatiua verba, aut quæ exemplum præbeant, 1. Tim. 4. 12. *Nemo adolescentiam tuam cōtemnat: sed exemplum esto fidelium in verbo, in conuersatione, in charitate, in fide, in castitate.* Rom. 14. 19. *Quæ pacis sunt sectemur: & quæ adificationis sunt, inuicem custodiamus.* Et capit. 15. 2. *Unusquisq; vestrum proximo suo placeat in bonum.* Vide quæ diximus cap. 20. num. 1. & infrà litera I. num. 8.

3. Aequi sermones sapientiæ, de quibus Prouerb. 8. 8. *Iusti sunt omnes sermones mei, non est in eis prauum quid, neq; peruersum. Recti sunt intelligentibus, & aequi inuenientibus scientiam.*

4. Angelorum lingua, quæ debet esse vt hominum lingua, charitate coniuncta. 1. Corinth. 13. 1. *Si linguis hominum loquar, & an-*

gelorum,

gelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut aes sonans, & cymbalum tinniens. Quòd scilicet licet alijs sit vsui, (vt concionatorum eorum linguæ, qui nulla charitate ducti concionantur) seipsum tamen consumit & obtundit.

B.

B.

1. Balborum lingua, quæ tēpore Christi velociter loquitur, Isa. 32. 1. 2. 3. 4.

2. Bonus sermo, in quo lætificabitur mœror, iuxta id Prou. 12. 25. *Mœror in corde viri humiliabit eum, & sermone bono lætificabitur.*

3. Bonum verbum, quod eructauit cor Dauidis, Psalm. 44. 1. *Eructauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.* Vtiq; bona opera, qualia enim verba talia opera, ex eodem siquidem corde procedunt.

C.

C.

1. Canentium & laudantium
 Dominum. Ora verò Dominum
 cum Esther ne illa claudat, sic di-
 cas vt Esther 13. 17. *Exaudi depre-
 cationem meam, & propitiùs esto for-
 ti & funiculo tuo, & conuerte luctum
 nostrum in gaudium, vt viuentes laude-
 mus nomen tuum Domine, & ne claudas
 ora te canentium.* Nam sic etiam ad
 Deum loquitur de aduersarijs cap.
 14. 9. *Volunt tua mutare promissa,
 & claudere ora laudantium te, atq;
 extinguere gloriam templi & altaris
 tui.*

Christi
 labia.

2. Christi Domini labia, de
 quibus Psalm. 44. 3. *Diffusa est gra-
 tia in labijs tuis: propterea benedixit
 te Deus in eternum.* Ità & benedicet
 nobis si labia nostra gratiæ diuinæ
 sese accomodauerint.

3. In cuius ore non est inuen-
 tus dolus. Isa. 53. 9. 1. Petr. 3. 12.
 quæ nec loqui debere qui ascendit

in

in montē Domini. Isa. 14. 2. cuius
verbū habitat in nobis Col. 3. 16.

4. Compositus sermo, quem
sibi dari petiuit Esther, Esth. 14.
13. vt diximus cap. 57. n. 8.

5. Composita verba, de qui-
bus Prou. 16. 24. *Fauus mellis, com-
posita verba: dulcedo anima, sanitas
ossium.* Quæ tamen non omnes de-
cent. Nam vt est Prou. 17. 7. *Non
decent stultum verba composita, nec
principem labium mentiens.*

6. Contemptibilis sermo A-
postolorum, collatione facta elo-
quentium gentilium, sic de se scri-
bit D. Paulus 2. Cor. 10. 10. *Quo-
niam quidem epistola, inquit, gra-
ues & fortes; presentia autem corpo-
ris infirma, & sermo contemptibilis.*
Et cap. 11. 6. *Nam etsi imperitus ser-
mone, sed non scientia.*

7. Contremiscentia labia, Ha-
bacuc vbi dicit capit. 3. 16. *Au-
diui, & conturbatus est venter meus;*

a voce contremuerunt labia mea: ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scateat: ut requiescam in die tribulationis.

D.

Dauidis lingua.

1. Dauidis, qui aliàs dixit. Psal. 76. 5. Turbatus sum, & non sum locutus. Lingua fuit, Psal. 44. 2. vt calamus scribæ velociter scribentis.

2. Cuius os loquetur sapientiam, & meditatio cordis eius, Psal. 48. 4. prudentiam. Qui & clarè dicit, Psalm. 118. 46. Loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum: & non confundebam. Qui quàm varia de Deo locutus, ex parte vide, cap. 56. numer. 2.

Onie eloquium.

3. Decorus eloquio Onias. 2. Mach. 15. 12. vbi Iudas Machabæus in visu vidit. Oniam, qui fuerat summus sacerdos, virum bonum, & benignum, verecundum visu, modestum moribus, & eloquio decorum, & qui a puero in virtutibus exercita-

tus fit, manus protendentem, orare
pro omni populo Iudeorum.

4. Dei sermones debemus
loqui. Hinc i. Petr. 4. ii. *Vnusquisq³*
sicut accepit gratiam, in alterutrum
illam administrantes, sicut boni di-
spensatores multiformis gratia Dei, si-
quis loquitur quasi sermones Dei, &c.

5. Dilatantium os; vt Deus id
impleat, iuxta Domini mandatum,
Psal. 80. ii. *Ego sum Dominus Deus*
tuus, qui eduxi te de terra Egypti:
dilata os tuum, & implebo illud.

6. Dispositi in iudicio sermo-
nes, de quibus præclarè, Psal. iii. 5.
dicit Dauid. *Iucundus homo, qui mi-*
seretur & commodat, disponet sermo-
nes suos in iudicio; quia in æternum
non commonebitur.

7. Dies bonos habere volen-
tium, qui debent prohibere linguã
suam à malo, ne & labia eorum lo-
quantur dolum. Psal. 33. 14. i. Petr.
3. 12. vt cap 31. num. 3. diximus.

8. Dul-

8. Dulce verbum, de quo Eccli. 6. 5. *Verbum duce multiplicat amicos, & mitigat inimicos, & lingua eucharis in bono homine abundat.* Sic David de eloquijs Dei loquens, ait, Psalm. 118. 103. *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo.*

E.

E.
Ege-
norum
lingua.

1. Egenorum & pauperum, quæ siti aruit, quos exaudiuit Deus. Hinc Isai. 41. 17. *Egeni & pauperes querunt aquas, & non sunt. Lingua eorum siti aruit.* Ità & Christi saluatoris lingua siti aruit in cruce, Ioan. 19. 28. & D. Pauli 2. Cor. 11. 27. magis autem quòd iam dicti sitiuerint lingua in concionando, iustitiam. Matth. 5. 6.

2. Eloquium suum Iob ponit ad Deum, Iob 5. 8. *Quamobrem ego deprecabor Dominum, & ad Deum ponam eloquium meum.*

3. Erudita lingua, qua sciunt

boni

boni sustentare lassos, quam Deus dedit. Isaie vt fatetur cap. 50. 4. his verbis. *Dominus dedit mihi linguam eruditam, vt sciam sustentare eum, qui lassus est verbo: erigit manè, manè mihi erigit aurem, vt audiam quasi magistrum.*

4. Est est, sit sermo noster. sic Matth. 6. 37. Iacob. 5. 12. *Sit sermo vester: Est, est; Non, non; quod autem his abundantius est, à malo est.* Vide plura litera N. n. 1.

5. Eucharis lingua, quæ in bono homine. Eccli. 6. 5 abundat, vt suprâ litera D. n. 8.

6. Ester sermones compositi. Est. 14. 13. vt cap. 57. n. 8.

F.

1. Fidele os, in quo abundat sapientia, Eccli. 15. 9. *Non est speciosa laus in ore peccatoris: quoniã a Deo perfecta est sapientia. Sapientia enim Dei astabit laus, & in ore fi-*

deli abundabit, & dominator dabit
eam illi.

2. Fidelis sermo, quem debet
amplecti Episcopus, iuxta id, Tit.
1. 7. 8. 9. Oportet Episcopum sine cri-
mine esse, sicut Dei dispensatorem, non
superbum, non iracundum, non vino-
lentum, non percussorem, non turpis
lucricupidum: sed hospitalem, beni-
gnum, prudentem, sobrium, iustum,
sanctum, continentem, amplectentem
eum, qui secundum doctrinam est, fi-
delem sermonem; ut potens sit & ex-
hortari in doctrina sacra, & eos, qui
contradicunt, arguere.

3. Hi fideles aliqui sermones
traduntur in sacris literis, ut, 1. Tim.
1. 15. 16. Fidelis sermo, & omni acce-
ptione dignus: quod Christus Iesus ve-
nit in hunc mundum peccatores salvos
facere, quorum primus ego sum. Et
cap. 3. 1. Fidelis sermo: si quis Episco-
patum desiderat, bonum opus deside-

rat. Talis est, & capit. 4. 8. *Pietas qua ad omnia utilis est, promissionem habens vite, qua nunc est, & futura.* 2. Tim. 2. 11. *Fidelis sermo: nã si commortui sumus, & conuivemus: si sustinebimus & conregnabimus: si negauerimus, & ipse negabit nos: si non credimus, ille fidelis permanet, negare seipsum non potest.* Quí verò fidelis sermo omnibus præterea Christianis conueniat, sic docet idem D. Paulus Tit. 3. 8. *Fidelis sermo est: & de his volo te confirmare: ut curent bonis operibus præesse, qui credunt Deo.* Id quòd maximè considerare debent quibus aliorum salus in Ecclesia commissa est.

G.

1. Gaudio repleti debet os nostrum, maximè in liberatione captiuitatis, tam corporalis, quàm spiritualis, iuxta id, Psal. 125. 1. *In conuertendo Dominus captiuitatem Sion facti sumus sicut cõsolati. Tũc repleti*

est

est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione, &c.

2. Gloria in sermone. Vnde Eccli. 5. 15. Honor & gloria in sermone sensati, lingua vero imprudentis, subuersio est ipsius.

3. Gratia, verba oris sapientis, Vnde Eccli. 10. 12. Verba oris sapientis, gratia: & labia insipientis precipitant eum.

H.

H.

1. Honor in sermone sensati. Eccli. 5. 15. vt litera G. num. 2.

2. Honorificandus Deus vno ore, sic enim id à nobis D. Paulus exigit. Romanor. 15. 5. Deus autem patientia, & solaty, det vobis id ipsum sapere in alterutrum, secundum Iesum Christum: vt vnanimiter, vno ore honorificetis Deum, & patrem Domini nostri Iesu Christi.

3. Sermone & opere honorandi parentes. Vnde Eccli. 3. 10. dicitur. In opere & sermone, & omni patientia

honora

honor a patrem tuum, ut superveniat tibi benedictio à Deo, & benedictio illius in nouissimo maneat. Quia verò talium sermonum exigua habetur ratio, tam erga carnales quam spirituales parētes, cū ijs etiam subinde detrahat. Hinc pro benedictione Dei, & talium parentum huiusmodi filij multis maledictionibus plerumque subiacent, easq; quàm maximè in nouissimo die experientur.

I.

1. Ieremiæ labia, vnde rectè processerunt secundum id, Ierem. 17. 16. *Ego non sum turbatus, te pastorem sequens: & diem hominis non desideravi. Tu scis, quod egressum est de labijs meis, rectum in conspectu tuo fuit.*

I.
Ierem.
labia.

2. Ignæ debent esse nostræ linguæ, igne dono S. Spiritus & charitatis inflammata & accensæ, quales fuerunt linguæ Apostolo-

rum

rum interius, vt exteriores linguæ super eos apparentes ostenderunt. Actor. 2. 3.

3. Infantium linguæ, quas Deus fecit disertas, Sap. 10. 11. Ex quibus perfecit laudem, Psal. 8. 7. Matth. 21. 16. vide literam L. num. 1.

Iob
lingua
4. Iob labia, in quibus non peccavit, Iob. 1. 22. cuius labia puram sententiam loquuntur, vt capit. 33. 3. Cuius etiam labia cap. 8. 20. 21. implentur iubilo; cuius ibidem cap. 27. 4. labia non loquentur iniquitatem, vt sequenti n. 5.

5. Eiusdem lingua non meditabitur mendacium. Iob. 27. 4. *Non loquentur labia mea iniquitatem, nec lingua mea meditabitur mendacium.* Sic neq; iniquitas, aut stultitia in lingua, aut faucibus eius fuit, iuxta id, Iob 6. 30. *Non inuenietis in linguâ meâ iniquitatem, nec in faucibus meis stultitia personabit.*

6. Eiusdem sermones puri. Iob. II. 4. vacillantes confirmarunt, Iob 4. 3. *Ecce docuisti multos, & manus lassas roborasti: vacillantes confirmauerunt sermones tui, & genua tumentia confortasti. Quem, quia plenus est sermonibus coarctat spiritus vteri sui, capit. 32. vers. 10. Licet quoque capit. 23. 2. eius sermo sit amaritudine plenus.*

7. Iob verba, quibus nihil addebant. Iob capit. 29. vers. 21. 22. *Qui me audiebant expectabant sententiam, & intenti tacebant ad consilium meum. Verbis meis addere nihil audebant, & super illos stillabat eloquium meum.*

8. Irreprehensibile verbum. Tit. capit. 2. 7. *In omnibus teipsum prabe exemplum bonorum operum in doctrina, in integritate, verbum sanum, irreprehensibile: ut is, qui ex aduerso est, vereatur, nihil*

habens

habens malum dicere de nobis. Vide quòq; de Iudith. II. 12.

Isaia
os.

9. Isaia os, quòd Deus posuit contra peccatores vt gladium acutum. Isa. 29. 2.

10. Iucundum Davidis Deo eloquium, vt petit Psalm. 103. 33. 34. *Cantabo Domino in vita mea: psallam Deo meo quam diu sum. Iucundum sit ei eloquium meum: ego verò delectabor in Domino.*

11. In iudicio dispositus sermo. Psalm. 111. 5. vt litera D. num. 6.

Iudith
sermones.

12. Iudith sermones sine vlla reprehensione. Cui Iudith. 8. 28. *Dixerunt Ozias & presbyteri, omnia quae locuta es vera sunt, & non est in sermonibus tuis vlla reprehensio. De qua plura cap. 57. n. 8.*

13. Iusti labia quæ erudiunt plurimos. Prou. 10. 21. *Qui autem indocti sunt, in cordis egestate morientur. Sic Pro. 10. 32. Iusti labia considerant placita: & os impiorum peruersa.*

14. Iusti

14. Iusti lingua, de qua Prou.
10. 20. *Argentum electum lingua
iusti, cor autem impiorum pro nihilo.*

15. Iusti lingua & os, de qui-
bus Psalm. 36. 30. *Os iusti medita-
bitur sapientiam, & lingua eius loque-
tur iudicium. Lex Dei eius in corde
ipsius: & non supplantabuntur gres-
sus eius. De quo & Prou. 10. 31. Os
iusti parit ueritatem sapientiam, & lingua
prauorum peribit. Quod ver. 12. est
vena vitæ, de quo & cap. 12. 6. Ver-
ba impiorum insidiantur sanguini: os
iustorum liberabit eos.*

16. Iusti sermones recti, æqui,
in quibus nihil peruersum, aut pra-
uum. Prou. 8. 8. 9. vt supra litera
A. num. 3.

17. Iusta labia voluntas regis.
Prou. 16. 13.

18. Iustitiæ verbum, de ore
Dei egreditur, eo dicente per Isaiã
Isa. 45. 23. *In memetipso iuravi, egre-
dietur de ore meo iustitia verbum, &*

non reuertetur: quia mihi curuabitur
omne genu, & iurabit omnis lingua.
Quod & te debet psequi, Eccli. 5. 12.

19. Iustificabimur ex verbis,
Matth. 12. 37. Ex verbis enim tuis
iustificaberis, & ex verbis tuis con-
demnaberis. Vt latius patet ex su-
periori cap. 10. n. 2.

L.

L.
Lacten-
tium
lingua

1. Lactentium lingua, ex qua
Deus perfecit laudem. Psalm. 8. 3,
quod factum, Matth. 21. 15. sic e-
nim dicitur. Videntes autem prin-
cipes Sacerdotum & Scribae mirabi-
lia, quae fecit, & pueros clamantes in
templo, & dicentes: Hosanna filio Da-
uid; indignati sunt, & dixerunt ei:
Audis quid isti dicunt? Iesus autem
dixit eis: Vtrūq; nunquam legistis:
quia ex ore infantium & lactentium
perfecisti laudem?

2. Lassos sustentās lingua, qua-
lis fuit Isaia, vt Isa. 50. 4. vt litera
E. num. 3.

3. Leuilabia, & os; de quibus Malachias ca. 2. 6. loquens, inquit. *Lex veritatis fuit in ore eius, & iniquitas non est inuenta in labijs eius: in pace, & in equitate ambulauit mecum, & multos auertit ab iniquitate.*

Leui
os.

M.

1. Machabæorum, qui ea cōfessi sunt Dominum, & eā sibi pro eius confessione amputandam obtulerunt. De primo quidem ex septem filijs est. 2. Mach. 7. 4. de secundo verò vers. 20,

M.
Macha
bæorū
lingua.

2. Mansueta, iuxta id Eccli. 3. 19. *Fili in mansuetudine opera tua perfice, & super hominum gloriam diligēris.* Sic & in ea sermo perficiendus, vnde & ibidem cap. 3. 19. *Fili in mansuetudine serua animam tuā, & da illi honorem secundum meritum suum.* Eam autem seruari in custodia linguæ docuimus cap. 20. n. 3. Lædi verò loquacitate cap. 3. n. 1.

de

de qua mansuetudine, lege D. Paulum 1. Cor. 4. 21. † 2. Cor. 10. 1. Galat. 5. 23. Ephes. 4. 2. 1. Tim. 6. 11. 2. Tim. 2. 24. Iacob. 1. 21. † 3. 13.

3. Mirificus sermo, quem locutus est Zorobabel sub Dario rege Persarum 3. Esd. 5. 6.

4. Mollis sermo, de quo Proverb. 25. 15. *Patientia lenietur princeps, & lingua mollis confringet duritiam.* Conuenit cum illo Prou. 15. 1. *Responsio mollis frangit iram: sermo durus suscitatur furorem.*

5. Moderantes sermonibus suis. Prou. 17. 27. *Qui moderatur sermones suos, doctus & prudens est: & pretiosus spiritus vir eruditus.*

6. Mulieris fortis lingua, de qua Prou. 31. 26. *Os suum aperuit sapientia, & lex clementia in lingua eius.* Quamuis etiam mulieres sine verbo, per conuersationem bonam, quasi loquuntur, quod 1. Petr. 3. monet D. Petrus, dicens. *Similiter*

& mulieres subdita sint viris suis : ut
 si qui non credunt verbo, per mulierū
 conuersationem sine verbo lucrifiant,
 considerantes in timore castam con-
 uersationem vestram. Quarum non
 sit extrinsecus capillatura, aut cir-
 cumdatio auri, aut indumenti vesti-
 mentorum cultus : sed qui abscondi-
 tus est cordis homo, in incorruptibili-
 tate, quieti, & modesti spiritus, qui est
 in conspectu Dei locuples.

N.

N.

1. Non, non : sit sermo noster.
 Matth. 5. 3. 7. Iacob. 5. 12. ut dictū
 litera E. numer. 4. Vide etiam D.
 Paulum, 2. Corinth. 1. v. 17. 18.
 19. 20.

2. Nouæ linguæ, quibus lo-
 quentur qui in Christum credunt.
 Sic enim Marc. 16. 17. Christus Do-
 minus testatur, dicens. Signa autem
 eos, qui in me credunt, hæc sequentur :
 In nomine meo demonia eicient : lin-
 guis loquentur nouis.

M

1. Occul.

O.

1. Occultus sermo, quem nō abscondit Raphaël, Tob. 21. 11. dicens. *Manifesto ergo vobis veritatem, & non abscondam a vobis occultum sermonem.*

Oppor-
tunus
sermo

2. Opportunus sermo, de quo Prouer. 15. 23. *Letatur homo in sententia oris sui: & sermo opportunus est optimus.* Plura litera T. num. 1. Ad quæ etiam alludit D. Iacobus cap. 3. 2. *In multis offendimus omnes, si quis in verbo non offendit: hic perfectus est vir, &c.*

3. Optimus sermo, quibus Iudas armavit suos contra Nicanorem. 2. Machabæor. capit. 15. vers. 11. vbi sic dicitur. *Singulos autem illorum armavit, non clypei, & hasta munitione, sed sermonibus optimis, & exhortationibus, exposito digno fide somnio, per quod uniuersos latificauit.*

P.

1. Pacificum & pacis verbum, quod Ecclesiast. 5. 12. te prosequatur. Vide litera I. num. 17.

2. Pauca verba. Hinc Ecclis. 5. 1. *Ne temerè quid loquaris, neq; cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo: Deus enim in caelo, & tu super terram: idcirco sint pauci sermones tui.*

3. D. Pauli sermo, Qui 1. Corinth. 2. 3. 4. *Non in persuasibilibus humana sapientia verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis. Qui* Ephes. 6. 18. 19. *cupit pro se orari. Vt detur illi sermo in apertione oris eius in fiducia. Vt, Col. cap. 4. vers. 2. 3. 4. aperiatur illi ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi. Qui, Actor. 20. protrahit sermonem vsq; ad mediam noctem.*

D. Pauli sermo.

4. Pauperis sapientis verbum, quod contemnitur, vt Ecclis. 9. 14.

Pauperis sapientis verbum.

15. 16. dicitur. *Civitas parva, & pauci in ea viri; venit contra eam Rex magnus, & vallavit eam, extruxitq³ munitiones per gyrum, & perfecta est obsidio. Inventusq³ est in ea vir pauper & sapiens, & liberavit urbem per sapientiam suam, & nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis. Et dicebam ego, meliorem esse sapientiam fortitudine: quomodo ergo sapientia pauperis contempta est, & verba eius non sunt audita?*

5. Ut percipiantur à Deo verba oris nostri, talia debent esse, Psalm. 5. 2. † 16. 6. † 53. 4. † 147. 1.

6. Peruersi nihil est in sermone sapientiae, Prouerb. 8. 8. vt lit. A. numer. 3.

Placabilis
lingua.

7. Placabiles, de qua Prou. 15. 4. *Lingua placabilis, lignum vitae, qua autem immoderata est, conteret spiritum. Et Psalm. 18. 15. Et erunt vt complaceant eloquia oris mei: & meditatio cordis mei in conspectu tuo*

semper.

semper. Vide etiam literam I. n. 9.

8. Prauum nihil in sermone sapientiae. Prouerb. 8. 8. vt litera A. num. 3.

9. Prophetarum os, per quod loquitur Deus. Ierem. 36. 21. 22. 1. Efd. 1. 1. 3. Efd. 1. 57. † 2. 1. Isa. 34. 16. Luc. 1. 70.

10. Prudentum verba, de quibus Eccli. 21. 28. *Labia imprudentum stulta narrabunt: verba autem prudentum cū statera pōderabuntur.*

11. Prudentissimi labia, de quibus, Prouerb. 10. 19. *In multiloquio non deerit peccatum: qui autem moderatur labia sua prudentissimus est.*

12. Prudentiae labia, quae Prouerb. 14. 17. nescit stultus. De cuius ore etiam sic scribitur, Eccli. 21. 20. *Os prudentis quaeritur in Ecclesia, & verba illius cogitabunt in cordibus suis.*

13. Prudentiae verba, quae

Prudentiae lingua.

non recipit stultus, Prouerb. 18. 2.

14. Prudens in verbis dicitur Dauid esse, 1. Reg. 16. 18.

15. Pulchri sermones, quos perdes comedendo cum homine impio, Prou. 23. 6. 7. 8. vide quoque num. 16.

16. Purus & pulcherrimus sermo: de quo Prouerb. 15. 26. *Abominatio Domini cogitationes mala: & purus sermo pulcherrimus firmabitur ab eo.* Talis sermo Iob fuit, Iob. 11. 4

R.

1. Recta debet predicare labia sapientiae. Prou. 8. 6. cuius sermones sunt recti, vers. 8. vt diximus litera A. num. 3. Et quod rectum in conspectu Dei fuit, à labijs Ieremie egressum est, Jer. 17. 16. vt litera I. num. 1. Vnde & rectè docet Salomon, Prou. 23. 16. *Fili mi si sapiens fuerit animus tuus, gaudebit tecum cor meum, & exultabunt renes mei, cum locuta fuerint recta labia tua.*

R.
Recte
labia.

2. Rectissimi & veritate pleni sermones, quos scripsit Ecclesiastes. Eccles. 12. 10.

3. Sine vlla reprehensione sermones, quales fuerunt Iudith. Iudith. 8. 28.

4. Reg. 16. Regis labia in quibus est diuinitio, Prouerbior. 16. 10.

5. Regum os, qui id continebunt super Christum, de qua re ita Isaix 5. 15. *Iste asperget gentes multas, super ipsum continebunt reges os suum: quia quibus non est narratum de eo, viderunt: & qui non audierunt, contemptati sunt.*

S.

1. Sacerdotis labia. de quibus Malach. 2. 7. *Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent de ore eius, quia Angelus Domini exercituum est.*

Sacer-
dotis
labia.

2. Sale sit conditus sermo no-

Sale
Condi-
tus ser-
mo.

ster. Hinc Col. 4. 6. *Sermo vester
semper in gratia sale sit conditus: ut
sciatis quomodo oporteat vos unicuique
respondere.*

3. Sanctorum os. Luc. 1. 7.
Actor. 3. 21.

4. Sanctissima verba, Eccle-
siastici 44. 4.

5. Sana verba, 2. Tim. 1. 13.
Formam habe sanorum verborum.
Et Tit. 2. 8. vt lit. I. num. 8.

6. Sani sermones, quibus D.
Paulus, 1. Tim. 6. 3. docet esse ac-
quiescendum.

Sapien-
tis lab-
bia.

7. Sapientiae & sapientis la-
bia, Prouerbior. 10. 13. *In labijs sa-
pientis inuenitur sapientia. Quae o-
mni auro melior, vt docuimus
capit. 1. Quae Prouerbior. 8. 7. de-
testabuntur impium, & recta praed-
dicabunt. In quibus Prouerb. 22.
18. redundat doctrina. Quibus ca-
pite 15. 7. disseminatur scientia.*

Quibus

Quibus capite 16. 23. addetur gratia.

8. Sapiētū lingua ornat sciētiam. Prouerb. 15. 2. Quæ capit. 12. 18. est sanitas.

9. Sapiētis os cor eius erudiet, Prouerb. 16. 10. Cuius oris verba, Eccli. 10. 12. gratia. In quorum corde os illorum, Eccli. 21. 29. Qui aperiet os in oratione, Eccli. 39. 7. Et os nostrum sapientiam debet loqui, iuxta id, Psalm. 48. 4. *Os meum loquetur sapientiam: & meditatio cordis mei prudentiam.*

10. Sapientix sermo quē dat Spiritus sanctus. 1. Corint. 12. 8. Et princeps laudabitur sapientia sermonis sui, Eccli. 9. 24.

11. Sapiētis verba audienda, Prouerbior. 22. 17. Quæ Ecclis. 9. 17. audiuntur in silentio. Cuius verba oris gratia. Ecclis. cap. 10. vers. 12. Et capit. 12. 11. sunt sicut stimuli.

12. Scientiæ labia vas pretiosum, Prou. 20. 15.

13. Scientiæ sermo, qui datur per Spiritum sanctum, 1. Cor. 12. 8. Cuius scientiæ sermones non debemus ignorare, vt est Prouer. 19. 27. vbi dicitur. *Non cesses fili audire doctrinam, nec ignores sermones scientiæ.*

14. Scientiæ verba, de quibus Prouerb. 23. 12. *Ingrediatu[r] ad doctrinam cor tuum: & aures tuæ ad verba scientiæ.*

Sensati
labia.

15. Sensati labia, de quibus Eccli. 21. 19. *Narratio fatui quasi sarcina in via; nam in labijs sensatis inuenietur gratia.*

16. Sensati sermo, in quo honor & gloria. Eccli. 5. 15. vt litera G. num. 2.

17. Sensati verba, de quibus Eccli. 4. 29. *In linguâ sapientiæ dignoscitur: & sensus, & scientia, & doctrina in verbo sensati, & firma-*

mentum in operibus iustitiæ.

18. Sponsi cœlestis labia distillãtia myrrham primam, Cant. cap. 5. 13.

19. Sponsæ labia, vt fauus distillans. Cant. 4. 11. Vt vitta cocci-
nea † 4. 3. sub cuius lingua mel, &
lac, vers. 11. Vide plura in litera O.
numer. 1.

T.

1. Tempori dicta verba, Pro-
uerb. 25. 11. *Mala aurea in lectis
argenteis, qui loquitur verbum in tẽ-
pore suo.* Eccli. 27. 13. *In medio in-
sensatorum, serua verbum tempori.*

2. Timentis Deum os, quod
aperuit Dominus in medio Eccle-
siæ, Eccli. 15. 5.

V.

1. Vacillantes confirmaue-
runt sermones Iob, Iob. 4. 4. vt
litera I. num. 6.

2. Veritatis labium, de quo
Prouerb. 12. 19. *Veritatis labium*

T.

V.

Verita-
tis las-
bium.

firmum

firmum erit in perpetuum: qui autem testis est repentinus, concinnat linguam mendacij.

3. Veritate pleni sermones, quos consumpsit Ecclesiastes capite 12. 10.

4. Orandus Deus ne auferat à nobis verbum veritatis vsque quaq; . Psalm. 118. 43.

5. Veritatem dicit Achior, nec egredietur verbum falsum ex ore eius, Iudith. 5. 5.

6. Veritatis verbum, cui non debes contradicere, iuxta id Eccli. 4. 30. *Non contradicas verbo veritatis ullo modo, & de mendacio inervationis tua confundere. Minimè verò verbo veritatis euangelij, Col. capit. 1. 5.*

7. Verax verbum, de quo Eccli. cap. 37. 20. *Ante omnia opera verbum verax precedet te, & ante omnem actum consilium stabile.*

8. Virginum os, in quo non est inuentum mendacium, Apoc. cap. 14. 5.

Z.

1. Zachariæ os, quod vt aper- Zachariae os.
tum in circumcissione D. Ioannis Baptistæ, cœpit loqui Zacharias benedicens Deum, Luc. 1. 64.

2. Zorobabel mirificum sermonē locutus sub Dario rege Persarum, 3. Esd. 5. 6.

CAPVT LXI.

Hic docetur pulcherrimo exemplo, nunquam malis, sed semper optimis colloquijs utendum esse.

EX supradictis omnibus capitibus satis superq; elici potest, quàm exactè quiuis Christianus, & maximè religiosus, linguæ suæ attendere debeat, ne exiguo isto linguæ membro ad vana & inutilia (nam ad turpia nefas sit) abutatur, sed cùm loquendum est, ijs colloquijs sese & colloquentem oble-

ctet